

Bezpečně na internetu

Co nás čeká

Pojmy

- Webcam trolling
- Sexting
- Kybergrooming
- Kyberšikana
- Kyberstalking
- Hoax

Témata

- Bezpečné heslo
- Sociální sítě

Základy bezpečnosti na internetu

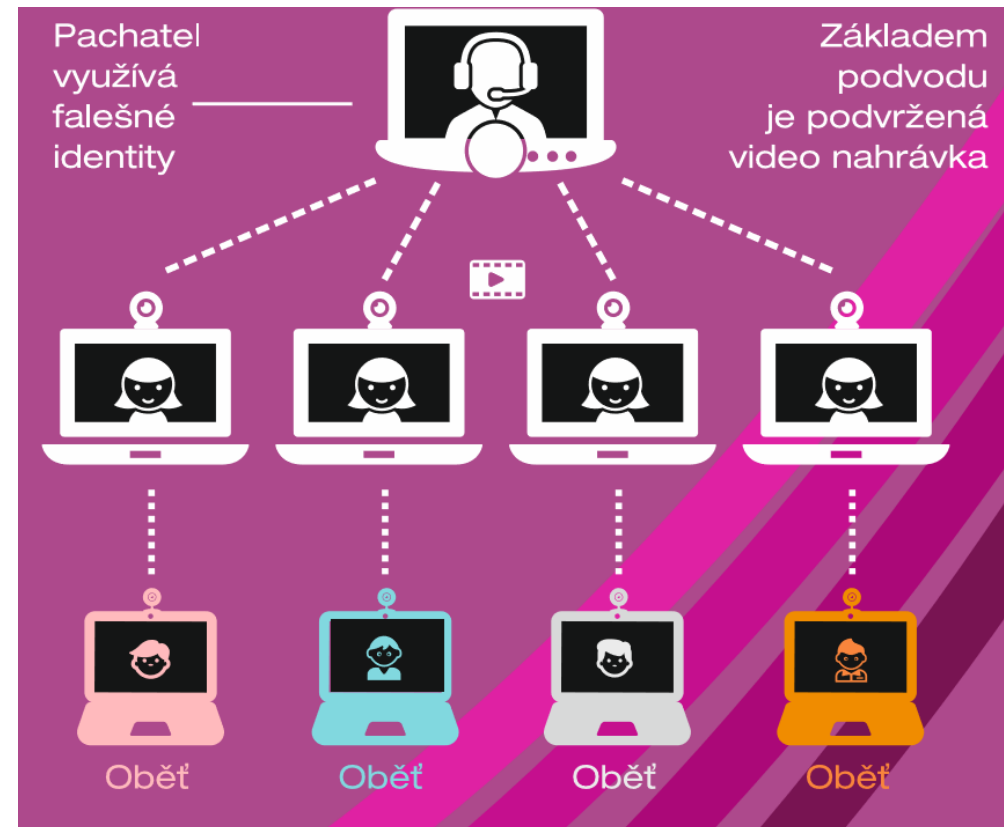
- Přemýšlím nad tím co dělám.
- Uvědomím si, kde budu já a sdílený obsah například za 10 let.
- Nesdělují citlivé informace nebo fotky a videa.
- Chráním si přístupy a hesla.
- Pozoruji a ověřuji pravdu.
- Chovám se ohleduplně.

Sociální sítě

- Jaké příspěvky nejčastěji sdílíte?
- Jak máte nastaveno soukromí na Facebooku?
- Pozor, co nahrávám na sociální sítě.
- Informace jsou pro provozovatele sítí zdrojem příjmů.
- Co nahraji, už těžko získám zpět.

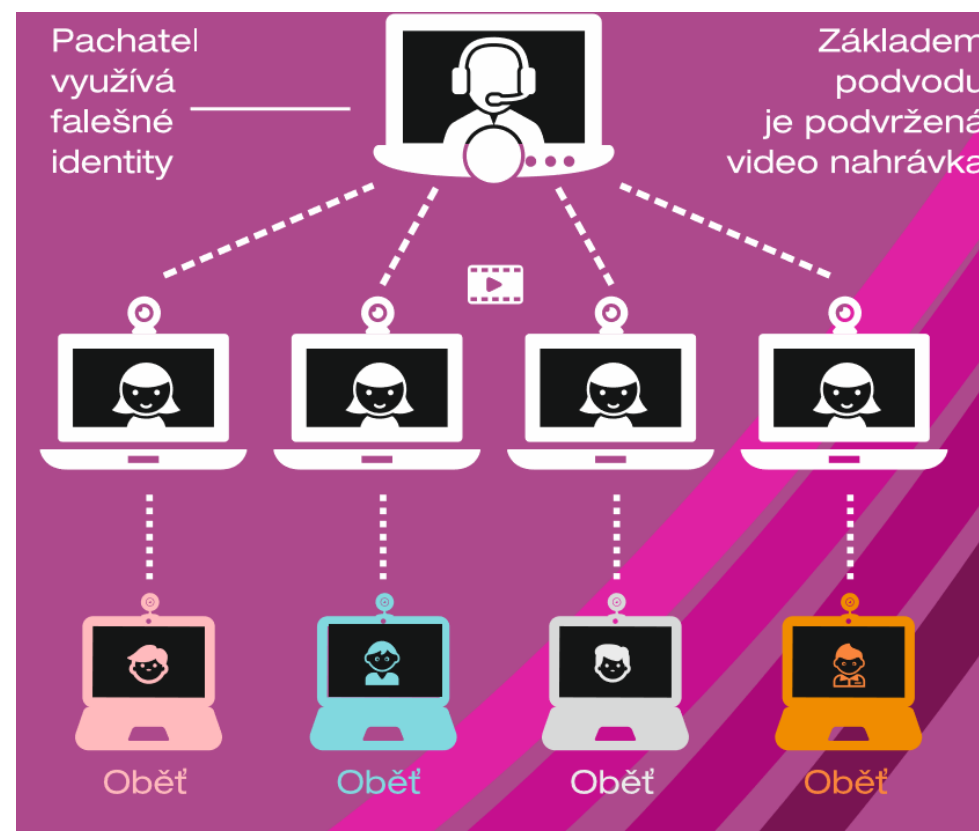
Webcam trolling

- ❑ Druh podvodu
- ❑ Útočník využívá podvržený videozáznam
- ❑ Oběť považuje záznam za reálný obraz z webkamery
- ❑ Útočník má speciální aplikaci
- ❑ Videochaty, instant messengery, Facebook, G+ nebo Skype

Webcam trolling

- ❑ Jak odhalit webcam trolling?
- ❑ Podle čeho můžete poznat webcamtrolling?
- ❑ Setkali jste se už někdy s webcam trollingem?

Sexting

- ❑ Sex + texting = sexting
- ❑ Rozesílání textových zpráv a multimédií se sexuálním obsahem.
- ❑ Publikování na internetu, zveřejňování vlastních obnažených fotografií nebo videí.
- ❑ 7 – 9% populace dětí ve věku 11 – 17 let

Sexting

□ Jaká je motivace?

- Navázání kontaktu za účelem vztahu.
- Zpestření trvalého sexuálního vztahu.
- Zachycení vlastního těla v nejlepší kondici.
- Snaha o získání reakce okolí.
- Zviditelnění se.
- Tlak okolí – partner, případně vzory v kamarádech a celebritách.

□ Jaká je rizikovost?

- Materiál je snadno zneužitelný.
- Má potenciál rychlého (tzv. virálního šíření).
- Může se šířit i řadu let.
- Z internetu nelze zcela odstranit.

□ Oběti hrozí:

- Šikana i kyberšikana.
- Sexuální obtěžování nebo sexuální útoky.
- Obtíže v zaměstnání díky ztráty prestiže.
- Trestní stíhání.

Kybergrooming

- ❑ Online komunikace útočníka s dítětem s cílem osobního setkání
- ❑ Cílem schůzky může být:
  - ❑ Sexuální zneužití či opakované zneužívání.
  - ❑ Výroba dětské pornografie.
  - ❑ Fyzický útok.
- ❑ Etapy:
  - ❑ Vzbuzení důvěry a snaha izolovat oběť.
  - ❑ Podplácení dárky nebo různými službami, budování exkluzivního kamarádského vztahu.
  - ❑ Vyvolání emoční závislosti oběti na útočnickovi.
  - ❑ Osobní setkání.
  - ❑ Sexuální obtěžování, zneužití nebo manipulace.

Kybergrooming

- ❑ Ukázky získávání informací:
  - ❑ Máš PC ve svém pokojíku, nebo v obýváku?
Bydlíš v Praze? Já jsem z Brna.
  - ❑ Pošli mi fotku, já ti pošlu svoji.
  - ❑ Chci ti poslat suprovou MMSku, napiš mi své číslo.
- ❑ Ukázky izolování oběti od okolí:
  - ❑ Rodiče ti nerozumí, já ano.
  - ❑ Neříkej o tom ostatním dětem, žárlily by.
  - ❑ Neříkej o tom mamince, nenáviděla by tě.
- ❑ Ukázky vydírání:
  - ❑ Potřebuji s tebou mluvit osobně, Jsi moje láska a nemůžu bez tebe žít.
  - ❑ Jestli se semnou nesejdeš, zabiju se.
  - ❑ Ještě to neuděláš, napíšu tvé matce, že se mnou chrápeš.

Kybergrooming

Případy kybergroomingu

37 % čtrnáctiletých dětí komunikuje přes internet s cizími lidmi a 14 % dětí se s takovými lidmi dokonce osobně schází. Více než třetina dětí ve věku od 14 do 15 let cizím lidem přes internet předává své osobní a kontaktní údaje.

Usvědčený deviant Pavel H. (vrátný v tiskárnách) využíval k seznamování se s oběťmi např. diskuzní fóra, chat či inzeráty. **Předstíral, že vybírá děti z dětských domovů do soutěže Dítě VIP** apod. Osobní informace a fotografie, které od dětí získal, pak použil k vydírání. **Kombinací vydírání a uplácení přiměl některé děti k osobní schůzce.**

Důsledky:

Znásilňování a zneužívání 20 chlapců. Byl uvězněn na 8 let.

Britský pedofil Michael Wheeler používal k seznamování se s dívkami veřejný chat. S jednou ze zneužitých dívek se seznámil, když jí bylo 11 let. **Postupně jí manipuloval, až se na něm stala citově závislá. Krátce po jejích 13. narozeninách ji začal sexuálně obtěžovat. Kontaktoval a obtěžoval také její kamarádky.**

Důsledky:

11 sexuálních útoků, zneužití 2 dívek (13 let). Byl uvězněn na 3 roky.

Bývalý pošťák Douglas Lindsell získával sympatie dívek např. tvrzením, že má rakovinu. Vedl si databázi dívek, se kterými se seznámil online, plánoval si s nimi osobní setkání a znásilnění, **některým posílal své nahé fotografie nebo je nutil např. k obnažování.** Dvě dívky (13 a 14 let) dokonce přiměl k osobní schůzce. **Jednu z nich se snažil nalákat do svého auta a znásilnit.**

Důsledky:

Sexuální obtěžování několika dívek, pokus o znásilnění. Byl uvězněn na 5 let.

Kyberšikana

- ❑ šikanování jiné osoby((ubližování, ztrapňování, obtěžování, ohrožování, zastrašování) s využitím internetu, mobilních telefonu či jiných informačních technologií.
- ❑ S tradiční šikanou mají společné: cílem je ublížit nebo ubližovat, ať fyzicky či psychicky.
- ❑ Rozdíl: kyberšikana mnohdy nezná útočníka.

Kyberšikana

- Projevy kyberšikany:
  - Fyzické napadení oběti spojené s natáčením videozáznamu.
  - Vyvedení oběti z rovnováhy spojené s natáčením videozáznamu.
  - Provokování a napadání uživatelů v diskuzních fórech.
  - Pomlouvání s využitím Internetu a mobilních telefonů.
  - Odhalování cizích tajemství.
  - Vydírání s pomocí informačních a komunikačních technologií.
  - Obtěžování a pronásledování oběti spojené s kyberšikanou.
  - Krádež identity, zneužití cizí identity ke kyberšikaně.

Kyberšikana

Oběť: Jessica Logan (18 let, USA)

Po rozchodu zveřejnil Jessičin bývalý přítel její intimní fotografie, které mu poslala v době, kdy spolu ještě chodili. Jessica pak **byla vystavena neustálému posměchu ze strany spolužáků**. Útoky na ni ještě zesílily poté, co anonymně vystoupila v televizi, aby ostatní upozornila na rizika sextingu.

Důsledky:

Jessica spáchala sebevraždu.

Oběť: Megan Meier (13 let, USA)

Megan měla komplexy ze svého vzhledu. **Na stránkách MySpace se seznámila s 16letým chlapcem Joshem Evansem**. Několik týdnů spolu prožívali virtuální lásku, aniž by se někdy osobně setkali. Pak jí Josh začal psát zprávy plné nenávisti, jak je odporná a jak by byl svět bez ní lepší.

Důsledky:

Megan se oběsila.

Při vyšetřování se zjistilo, že **za chlapce se vydávala 50letá Lori Drew, matka Meganiny bývalé kamarádky**. Tímto způsobem se Megan chtěla pomstít za to, že už nechce kamarádit s její dcerou. Lori pro kyberšikana využila i kolegyni z práce a některé děti ze sousedství. Po smrti Megan neprojevila Lori žádné výčitky a celou záležitost vnímala jako nevinný žert.

Kyberstalking

- ❑ Zneužívání internetu, mobilních telefonů nebo jiných informačních a komunikačních technologií ke stalkingu.
- ❑ Stalking je pronásledování, opakované stupňované obtěžování, které může mít různou podobu a intenzitu.
- ❑ Častěji stalkuje muž. Problematictějšími útočníky bývají ženy – pro svou cílevědomost a systematicčnost.

Kyberstalking

□ Projevy stalkingu:

- Opakované dlouhodobé pokusy kontaktovat oběť.
- Demonstrování moci a síly stalkera.
- Ničení majetku oběti.
- Stalker označuje sám sebe za oběť.
- Poškozování pověsti oběti.

□ Oběť a totožnost stalkera:

- Oběť stalkera osobně zná a ví, že ji pronásleduje.
- Oběť stalkera osobně zná, ale neví, že ji pronásleduje.
- Oběť stalkera osobně nezná (vyhlédl si ji např. na internetu).

□ Typologie stalkerů:

- Uctívač
- Poblouzněný milovník
- Bývalý partner
- Neobratný milovník
- Sexuální útočník
- Ublížený pronásledovatel
- Kyberstalker

Kyberstalking

- ❑ V ČR se setkala se stalkingem asi 10% populace.
- ❑ Nejčastější oběti jsou expartneri, celebrity, politici, lidé zhrzení.
- ❑ 2% případů skončí smrtí.

Sadistický stalker Petr H. více než 2 roky pronásledoval svou kolegyni z Ruzyňského letiště. Psal jí **výhrůžné e-maily, SMS, špehoval ji, fyzicky ji napadal, zničil jí automobil**. Za to byl odsouzen k 250 hodinám veřejně prospěšných prací. Pro jejich neplnění mu byl trest změněn na 125 dnů vězení. Nástup trestu si Petr H. odložil kvůli špatnému psychickému stavu. Oběť na agresora opakovaně upozorňovala policii, příběh zveřejnila. Marně.

Důsledky:

Ubil ji před jejím domem čtyřkilovou větví. Za to byl odsouzen na 15 let vězení.

50letý stalker Štefan Z. obtěžoval o 20 let mladší ženu. **Vulgárně ji urážel, špehoval ji a naháněl autem, bombardoval ji SMS zprávami, nechtěnými pozornostmi**, nakonec i **výhrůžkami** (likvidace ženy i jejího partnera). Za 7 měsíců ji telefonicky kontaktoval nejméně ve 498 zjištěných případech.

„Podívej se, ty špinavá couru, ještě jednou uvidím měšťáky u svého auta, tak se tvůj dozví o tvých uchy-lárnách. To, co bylo doteď, byl jen pionýrský tábor, teď zažiješ peklo. Zničím tě, ode dneška tě bude sledovat chlap, i kdyby mě to mělo stát sto tisíc. Nebudu šetřit nikoho, ani bratra, ani rodiče, zničím tě.“

Důsledky:

Byl odsouzen ke 2 letům odnětí svobody do věznice s dozorem za vydírání a násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci.

Studenta Tomáše K. z Mostu několik let pronásledovala jeho obdivovatelka Barbora K. a její matka. Ta se rozhodla, že udělá vše pro to, aby dceři „ulovila“ vyhlédnutého partnera. Barbora mu psala **desítky SMS zpráv denně, zahlcovala ho e-maily, nechávala před jeho dveřmi dárky**. Ať šel student kamkoli, následovala ho. **Na ulici se s ním snažila srovnat krok**, aby to alespoň vzdáleně vypadalo, že k sobě patří. Neustále mu opakovala, že ho miluje, nebo že ho nenávidí.

„Podívej se, s kým tady dneska je. Jestli to není příbuzná, tak je to teda pěkná šereda. Teda Tomáši, za takovouhle štětku jsi vyměnil moji Báru? To je hrůza. Vždyť se podívej, jakou má zlatou kabelku, jako nějaká štětká z E55.“

Důsledky:

Tomáš se nemůže nijak bránit, protože stalkerky ho fyzicky nenapadly, nevydíraly nebo vůči němu nespáchaly jiný trestný čin, který by popisoval český trestní zákoník.

Hoax

- Poplašná zpráva, smyšlená zpráva, mystifikace, výmysl, novinářská kachna, podvod, žert nebo kanadský žertík
- Čím je nebezpečný:
  - Vyvolává paniku a strach.
  - Nabízí nebezpečné rady. Poškozuje konkrétní firmy a jejich důvěryhodnost.
  - Obtěžuje příjemce.
  - Vyzrazuje důvěrné informace.
  - Umožňuje podvodně získávat peníze.
- Šíření pomáhá:
  - Nekritický příjem informací
  - Věrohodnost opření o „vědecká fakta“ nebo podpořená fotografiemi.
  - Výhružky a sliby obsažení v hoaxu.
  - Dobrý úmysl.
  - Mateřský jazyk

Hoax

- Typy hoaxů:
  - Poplašné zprávy.
  - Zábavné hoaxy, kanadské žertíky.
  - Smyšlené petice a výzvy.
  - Prosby o pomoc.
  - Řetězové dopisy štěstí.
  - Nigerijské dopisy a jiné „lákavé nabídky“.
  - Pyramidové hry.

Bezpečné heslo

- Jak si sami nastavujete heslo?
- Jak často měníte hesla?
- Šifrujete?
- Pravidelně měnit heslo.
- Používat ověřené, bezpečné a šifrované heslovníky.
- Používat znaky, které znám a nebát se mezer.
- Složitost hesla úměrně aplikaci.

Užitečné odkazy

- ❑ Projekt E-Bezpečí (www.e-bezpeci.cz)
- ❑ Centrum prevence rizikové virtuální komunikace PdF UP (PRVoK) (www.prvok.upol.cz)
- ❑ Online poradna Centra prevence rizikové virtuální komunikace PdF UP (www.napisnam.cz)
- ❑ Pomoc online – linka bezpečí online (www.pomoconline.cz)
- ❑ Kybergrooming (www.kybergrooming.cz)
- ❑ Kyberstalking (www.kyberstalking.cz)
- ❑ Sexting (www.sexting.cz)
- ❑ Policie ČR (www.policie.cz)
- ❑ Úřad pro ochranu osobních údajů (www.uoou.cz)
- ❑ Bílý kruh bezpečí (www.bkb.cz)
- ❑ Národní centrum bezpečnějšího internetu (www.saferinternet.cz)

Přednášející

Martin Piech

- výkonný ředitel
- v IT více než 25 let
- martin@f13cybertech.cz
- 721 232 021

Richard Smolinský

- obchodní zástupce
- v obchodu 13 let
- richard@f13cybertech.cz
- 604 253 188